

KÉLET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Nagyszerű használatú garraó sora 6 kr.
Nagyszerű használatú garraó sora 20 kr.
Nagyszerű és gravisz hirdetéseknek külön
költséget az ügyfélnek kell fizetnie.

Hirdetési díjak:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 72)
Háasenstein és Vagler (Neumarkt 11)
Pestben: Lang Leopold (Uzarsóház 2 sz.)

Nyitási díjak:

garraó sora után 20 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szemléi részét
illető közlemények címezendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések
s hirdetések küldendők.

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

második évfolyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi be-
küldését, legelőszörben postai utalvány-
lapokkal.

A lap szemléi része felől kezeske-
dik a szerkesztőség buzgalma és a mun-
katársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállításra körül állított ki-
adó-hivatal minden kitelhetőt elkötvet,
hogy a t. előfizetők méltó igényei kielé-
gítenek.

Az előfizetési árak a régiek:

Égész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy óra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteltelődánnyal
szolgálok t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket
a különös kedvezményre, melyben, oleső
könyvek megszerzése által, a „Kelet”
előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Pest, 1872 jan. 10.

(A) Az osztrák birodalmi tanács vá-
laszfelirati bizottsága befejezte feladatát,
magavá tette s mielőbb a ház elő ho-
zandja a Herbst képviselő tollából kike-
rült felirati javaslatot. E sorok írásakor
az okmány szövege még nincs előtűnt,
de mint a vett kimerítő tájékoztatás köze-
mény mutatja, a felirat hű viszhangja lesz
a császári trónbeszédnek s a képviselők
részéről azon ígérgetnek ad kifejezték, hogy
a kormány programját és reformterveit
általánosságban pártolni fogja.

Valóban szükség is volt e nyilatko-
zatra, mert azon körülmény, hogy a fel-
irati bizottság több napon át nem adott
életjel magáról, a hírlapok egy részében
azon aggályt ébreszté, miszerint a német
párt tagjai közt a fontosabb kérdésekre
nézve igen lényeges nézeteltérés mutak-
ozik. Ez természetesen az osztrák visz-
onyok konsolidációjába vetett reményeinket
végleg kiharotta volna. Szerencsére azon-
ban a hír nem igaz s a felirati javaslat
azt mutatja, hogy a reichsrath többségé-
nek vezetői szigorú figyelemmel fognak
az Auerberg-Cabinet köré szorakozni.

A felirati javaslat — mint előre lát-
ható volt — pálcázat tör a cseh államjog
elismerése felett, mi a decemberi alkot-
mányt érvényőből kiforgatná. Csehország
nem vindicálhatja magának az önálló ál-
lamiság jogát s ha engedelmeiket akar,
ezeket csak akkor érheti el, ha saját ál-
laspontjairól leszálva, a decemberi alkot-
mány jogi érvényét elismeri. A javaslat
továbbá óhajtanak mondja a direct
reichsrathválasztások behozatalát, hogy az
alkotmányos jogállapot megszilárdításak s
a központi törvényhozás megalakítása s
a tartománygyűlések tetszésétől függetlenül
tétessék.

Ezen nagy újtással egyidejűleg akarja
a javaslat a galicizai kérdést is megol-
dani, de ide vonatkozó szavai oly határo-
zatlanok, a kiegyezés létrejövételének
hangsúlyozása oly ömösödött, hogy alig
fogja a lengyelek óhajait kielégíteni. Ha
m csaldunk, ezen rész lesz az, mely
oldalról a legerősebben támadások-

nak lesz kitéve s a kiegyezés barátaiiban
a keserűség és aggály érzelmeit fogja
ébresztani. Különbön, mint említett, eddig
csak távirati kivonatából ismerjük a ja-
vaslatot; talán az eredeti szöveg meg-
nyugtatóbban fog hangzani.

Ezekután a felirat a trónbeszédben
ígért reformokat sorolja fel s kiseri rövid
megjegyzésekkel. Ez alkalommal óhaját
fejezi ki, hogy a kormány által az egy-
ház és állam közötti viszonyra vonatko-
zólag előterjesztendő törvényjavaslatok az
államnak eddigi jogait megővők, és az
egyházi hatalomnak való visszaéléseket
lehetőleg meggátolják. Egészeben véve a
javaslat nem tesz kedvezőtlen benyomást
s ha a birodalmi tanács a lengyelekre
vonatkozó passzust az engesztelésnek és
kibékülésnek szellemében módosítani fogja,
mélto válasz lesz a császári trónbeszéd-
hez, mely azok nevében, kik az osztrák
pártviszálly megszűnésében Ausztria ér-
einek egyik forrását látják, a remény és
bizalom új magvait hintette.

BELFÖLD.

Fogaras, jan. 2. 1872.

December 29-iki Fogaras vidék politikai
közéletének is nevezetes nap vala: ekkor lévén
a törvényhatóság tisztikarának megválasztása.
A menyynyben a hivatal keresők legfőbbjaiban
a legszorosabbhatóság és se tudta volna meg-
mondani: jobboldali, baloldali, semmi oldali,
vagy mindkét oldali törvényes közjogi, vagy
nemzetiségi utpikus alapon áll-e a jelölt?
anyiban itt nem országos, nem is nemzet-
iségi, hanem érdek pártosorulatok állottak
egymással szembe a megválasztásra. Arról
tán mégis öröndetes tudomást vehetni, hogy
az Antonelli néven ismeretes rajongó dél-
bábót kergető párt csillaga — egy időre leg-
alább — elhomályosult, úgy szintén a zernyes-
tér érdek-politikája is ezuttal jelölti névsorá-
val kisebbségben maradt.

Fogarasvidéke tisztújító gyűlésén mind-
azon esteeken, hol a jelöltek fölött a pár-
tosorulatoknak meg kellett mérkőznök, a
Pap Grádná vezetése alatti óriás többségű párt
győzött. S miután Pap Grádná magát ez idő-
ig a magyar kormány híve — közjogi alapon álló
— talpik alkotmányos érzelmű román ember
gyándtűntette ki: szabad hinnünk, hogy
tapintatos eljárása által kivívott népszerűsége
sikerülend a magyar kormány részére az
alsó kerületben is — a hová a túlök minden
titkos és nyilvános armányai dacára a köz-
ségi többséggel szolgabírnoké névasztatott — erős
pártot támogatnak, s általa kívinni azt, mi a
vidék érdekében, az Antonelli-féle befolyás elől
meneküljen nem tudó főtisztjének annyira nem
sikerült.

Két jelöltégi sorozatot hangoztatnak már
napok előtt kézalatt: a zernyesitéket és a Pap
Grádnát.

Megkezdődött a csatározás a „Gazetta”
utóbbi számban, holott is a működő hírlap-
nokok megrovattak, mint olyanok, kik teljes-
elvezeték a nép bizalmát, miután alultak
az iskolagy, vallás- erkölcsi élet, nép-kultúra
meghanyatlott, s felszólították a választók:
legyenek új erőkre figyelemmel sat. A választ-
ás napján a „Gazetta” cikkéhez hasonló szel-
lemben csatározott Metianu zernyesít eseres,
fölvázlva: vallás-, erkölcsi, iskolagy, nép-
műveltségi tekintetben az eddigi közhatalnok-
ok által mennyire süllyedt Fogarasvidéke,
fölemlít Naszdóvidéke nagyműróv előadásait
kultur tekintetben, kéz által jelzé a gyűlésnek:
a régiek helyébe válasszon új erőket, az az:
az ő jelöltjeit. Beszéde posztbába kiáltó szó
vala: győzzék a Pap Grádná féle sorozat, al-
kapitány Cofra, főjegyző Gremoin, allegyköz
Frenen és Pop. Főtisztgyés Romanu, árvaszéki
elnök Grama, mindnyájan a kormány hívei: a
pénzüri, orvosi, mérnöki személyzet megna-
rodott. Szolgabírnok lettek: Grádná, Garciu al-
kotmányhírek, Negrilla és Popenitru nemzeti
kéz rajongók; Negrilla a főkapitányi hallat-
ban erőszak és pressio, Popenitru nemesi volta
vibetett át csupán.

Legyen itt megemlítve az is — mit
egybiránt a Pap Grádná pártján lehetetlen
hibáit nem tudnunk föl, miként román testvé-
reink e vidékből immár prum domini-
umt csináltak, immargus se választván be ma-
gyar ember, ámbár a jegyzői candidatió alkal-
mával feunen hangoztatják a magyar nyelv
tökéletessé ismeretét. Közreműködött erre maga
a főkapitány ur is, a menyynyben saját kineve-
zésétől függő állomásokba is mind csak román-
okat ültetett, hábár emberiségi tekintetből is,
köteleseggé lett volna a vidéket tíz év óta
bessüllettel és teljes odaadással szolgáló, a ró-
mán nyelvben is jártas, egykoron ügyvéd s így
teljesen képeztett Kovács János iktatót kenyer
nélkül nem hagyja. Így értelmezni nálunk a
máltányos párt is a testvéries kibékülés; zen-
gő ércz biz az és pengő czimbabulm!

A vidéki új bizottmány politikai hangu-
latával tisztába még nem lehetünk, nyilatko-
zati nem lévén ez uttal kélt alkalom. Külön-
ben, ha Pap Grádná szerzett befolyást s nagy
népszerűségiét el nem jászja, remélhető, mi-
ként pártja által elvögve Fogarasvidéknek is
találva fog vergődni az alkotmányos érzelem,
a túlök — én kisebbségük érzetében — ez
alkalommal életjel nem adván.

De menjünk tovább.

Ez év első napján tette le a fogarasi
m. kirásági személyzet a törvénynek nagy
termében, nyilvános ülésben, nagy számú kö-
zönség, a város színe java jelenlétében hivatali
esküjét és pedig a román ajku bírnok hatá-
rozott hírdőszókat — ámbár szükség esetté-
román esküszóvegről is vala gondokodva —
mindnyájan az állam nyelvén, magyarul. Nags.
Keul József elnök a fogarasi m. k. törvény-
széket gondosk szerkesztett, nagyvas beszédet
nyilvánította értele lehetnek. A megválat in-
népelt a koronás királyra, házára és alkotmá-
ra mondott hármoszoros „éjen” zarta be. Ezt
követte az elnök által adott nagy teretűkű
főnyes ebéd, melyen egymást követték a szebb-
nél szebb pohárköszöntők.

Szabadjon fölemlíteni, hogy a fogarasi m.
k. törvényész bizvást mondható az országban
legszerezesebben összealkottat és szervezett
törvényeszek egyikének, min jelében mind
tagjaiban. Képviselő van benne a tapasztala-
tokban, jogi képzettségben gazdag mál és a
pártszemélyekre jogosító ügy nemzedék is.
Nemzet és párt különbség nélkül vidékünk és
városunk lakosságára legkedvezőbb benyomást
tettek a megölt kinevezések. A tények hang-
sán igazolták, hogy befolyásos egyéneknek sze-
mei ajánlatok alkalmával, esküt a közgy.,
a szolgálati érdek által. A bíróság személy-
zetét, ha országgyeztő ügy állitottat össze, az
igazságszolgáltatás érdekében csak gratulál-
hatunk Bittó minister óccellenciájának. Keul
József elnök általános elismert jogi képzet-
ségi fő, szilárd, alkotmányos jellem teljesen
megbízható egyéniség, a bírói és segéd személy-
zet munkabíró, úgy iránt lelkesült; és ha a iji
erők mellett is nétan fogatkozás lenne az ügy-
menetben: a személyzet kevés voltának és nem
a buzgósság, az akaratbányának leszen föl-
röbölt. Bizunk hát a jövőben és várjuk a
legjobbát. Dixi.

Megyei közélet.

(Vége.)

Ezen utvonál még hátra lévő földmun-
kaja a jövő tavaszon Szt.-László bévégezhe-
tő — s miután az ut igen nagyrebben kavi-
cosz talajon halad, a jövő őszön meg is ka-
visolható.

d.) A besdati völgyi ut föld mun-
kaja eszrilye közszeg hátszáléig legnagyobb
részt készen — az alap kavics — csak nem
mindentől letéve, s igen nagy részben poron-
dóza van; a tetemes költségű igényelt
hidak el vannak készítve, összesen 85 kisebb
és nagy hid készítették 2 év alatt.

A kopádnyi hegyi útáteszei pedig, ma-
lyék beomlások által, a nagy költségű ké-
zítették hegyi utat részint alásták, részint
pézt, elmozdít, újból beásattak és helyröl-
lították; — sajnos, hogy ezen hegyi utak Tor-
da városa határára eső és általa fontartandó
része, teljesen elhanyagoltak, s a tisztiségnek
többszöri atyafiságos megtalálása után is azon
legkiebő javítás se tettezt, s e miatt jelen-
leg csaknem romban áll.

Ezen hesdát-völgyi utak, mely a jara-
sant-lászlóval Oláh-Léta alatt fog talál-
kozni, folytatása mind addig nem eszközölhető
— mig az említett — és alapjaiban már kész ut
bé nem végződhetik, a jövő tavaszon azonban
már 1000 ól új ut, itt is előszámitott.

e.) A maros-déce esztervite ut-
darab, mely M.-Ujvárt és vidékét az enyedi
utalál kőti össze, ez évben is megkavicsoltatott,
hidjai kijavítottak, s teljes jó karban lévő-
nek mondható.

f.) A gerend-kocsárdi ut vonal
ez évben kétszer kavicsoltatott meg, miután
a megnyílt fehérvár m.-vásárhelyi vasut a vi-
dékli forgalomra nézve ezen utat vette haszná-
latba; hidjai kijavítottak és 4. u. kis hid
tervezették rajta, a gerendi fenekuson meg-
gyílt vizek lecsapolására, ezeknek elkészítése
azonban mesterember hiánya miatt, a jövő ta-
vaszra maradt.

g.) A győres-egerbegy-örke-
m-tótháti ut vonal ez év folytatán a m.-lu-
das-m-tótháti utvonallal ö. szepkesoltatott Tó-
hátánál, a szükséges hidakkal teljesen ellátat-
tot, valamint kavicsolása is kijavítottat, és
mintegy 600 álló Tótháttól tovább folytatat-
tot; általában pedig igen kitűnő jó karban
áll, úgy hogy a legnagyobb esősek alatt is
a közlekedés rajta sehol lén nem akadott.

h.) A m.-lu-das-m-tótháti m.-záhi
utvonál, ez évben a szengelyi dugdós feljött
összekavicsoltatott, s két hidat kővő, melyek
még hiányoznak, az összes hidakkal ellátat-
tot, s 2000 ólnyi hosszúságban egészen újból
megkavicsoltatott.

Ezen ut is, dacára az átadásnak, mely-
nek nagygyómban volt kitéve a viszonyosabb
részein milyen felvágatra, az esős időben is
kiállotta a nagyon is gyarapodó közlekedés.

A jövő év mulhatatlan teendője leend
ezen utvonál, bár mily vékony rátergőben meg-
kavicsolása, mert a tapasztalat bizonyítja, az-
erint a legvékonyabb kavicsolás is képes a be-
vágásokat megkádályozni.

i.) A m.-lekencze-k-i-klánd-m-m-
kapusi ut földmunkája ez évben a m-kapusi
határig teljesleg bevégezett, összesen 30 ki-
sebb és 3 nagy hiddal látottat el kavicsolása
a jövőnek leend feladata; ezen ut is teljesen
jó és használható állapotban volt az esős idő-
ben, s tekintettel a helyi viszonyokra, a ta-
laj minőségére, vékonyrótta kavicsolással is ki-
tűnő és tartós ut fog belőle válni.

Jövő évben ezen ut Marosszék, M.-Bánd
közzei határig viendő, legalább földmunka
tekintetében; miután a radnóth- csapó vasuti
állomásra, a mezősgének ezen terjedelmes ré-
zeze, csak is ezen utat használhatja a lekenczei
kompon át.

k.) A mező-sályi, gőrebenes-m-
bándi utvonál sánczi ez év őszén javítottak
ki, s felszine lehetőleg jó karba hozott, 10
romboida részint újból építették, melyeknek
horvál való felállítását, a rendkívüli esős idők
kimutatták, és melyek nélkül ezen ut részen-
ként teljesen elcsúszott volna.

Jelenben ezen ut teljesen jó karban van,
s igen óhajánds lenne, ha Marosszék is a bándi
határszélén kezdve, ennek folyamába eső
utvonalt hasonló módon kijavíttatná, mire a
tisztiség által fel is kerettet.

Ezen vonalon további javításokat feltéte-
lenül által kellene jövőre, hogy némes Maros-
szék minő építkezést fog jövő évben végreha-
tani: miután a kavicsosza a Marosról a szék
területén nyérhető, mely elhanyagolt rossz utat,
megyénk lakóira nézve, kétszerezes teher lenne.
Vége.

l.) Az egerbegy-m.-n.-luc-sáni ut-
vonalon ez év folytatán 3000 ól hosszúságban
a földmunka alaposan elkészítették, úgy nagy és
7 kisebb hiddal állattatott, azonban az esős-
ság által nagyban átázván, melyen felvágottat;
mind e mellett folytonos használatban állott;
ezen ut jövő évben földmunkálatilag tovább
folytatandó lenne, úgy azonban, hogy a rajta
eddig tett munka kijavításak és lehetőleg
megkavicsolássalak.

Mint igen fontos tárgyról, meg kell em-
líkezni itten a fehérvár-marosvásárhelyi vas-
utnak megnyitálva, a Maros vizének M.-lu-
dasnál, az azon vasuti állomásra vezető áthi-
dalási tervezetéről vonatkozó eljárásáról tisztisé-
günknek, mint a megye képviselő bizottmány
s tárgybán meghatalmazottjának: azon okból

főknek, hogy megérnek igen nagy, s nevezetesen nyers-termények előállításával foglalkozó része, a vasut-használatába igen gátolva lévén, anyagi érdekeiben napról napra károsodásnak nézhet előle, ha a m.-ludasi állóhid felépítése további használatok kérésének leendő kitéve.

A nagyméltóságú közunka és közlekedési miniszter ur az emittelt állóhid felépítését csak azon feltétel alatt ígérte elősegíteni, ha megérnek azon vidék birtokosai, közösgéi s a hid által érdekeltebbi faktorai is annak létrehozását tekintelvén támogatni fogják.

E tekintetben a rendelet a 3 mezőgési járási szolgabíróknak, a községek és nagy birtokosok megtalálása végett, a boghathi járási szolgabírónak M.-Ludas specialis megtalálása végett kiment; megtalálattatott a görényi uradalom igazgatóságára, meg a maros-vásárhelyi erdőgazdálkodás és a vasuti consortium, hogy mind erehalmánnyal; azt a jövő fogja megmutatni.

A felső-erőltetés:

m.) A régen-topliczai utvonalezen év június havában történt ember-elméletet megjelölő árvis által oly nagy mérvű károkat szenvedett, hogy az ezen vonalat igen akkor-tájban megviselő miniszteri bizottság, annak kiigazítására 68 ezer forint hozott javaslatba; az összekötéssel pedig 2 havi időt állított kifizetésre, a pénz azonban nem adtván meg, sikerült a közlekedést 15 nap alatt újból megnyitni, a vécsi járási munka-ereje nagy áldozattal, mely naponta mintegy 600 tenyeres 200 órkörös napzámot juttatott; a 12 és 1/2 mérföld hosszúságú vonal, ez őszön teljesen megporondozott, ut sánczai kitüszítettek, több merőben új hidak építettek, és most az egész vonal újból jókara van helyezve.

Ezen vonalon 104 kőből szikla is rezesített, s vállalkozók által az Illyáti Ratosnya határszélég közelében van 62, négy öl hosszú és 2 1/2 öl széles csónak gát, melyeknek feladata a mérnöki terv szerint az utat a maros rombolásai ellen oltalmazni; valamint ugyancsak vállalkozók által 6 szorosnál porondozással együtt ut felemelését, melyekre concessiók által munka ér nem jutván, azok részint a felső körletti utunka megváltási-pénz alapból, részint a nagyméltóságú közlekedési miniszterium által ezen vonalra utalványozott 9000 forint fedezetek, s mely kötelegekről felső körletli alapszámok alapján köteles.

A lővéri patak szabályozása, és az arra szükségeltetett hid teljeszen elkészült, midál Felfal községe és határa a patak által eliszapolástól teljesen mentve lett, és ének határán keresztülvonult ut is tökéletesen biztosított.

Ezen vonalon utunkára fordított a vécsi és magyar-régi járási utunkákja, mely utóból 1000 napzám a tks. képviselő-bizottságnak határozata szerint a régen-örmenyosi államuttra fordított.

n.) A görényi utvonale és az ugy-nevezett Sútja teljesen elkészített, utóbbi Oláh-Nádasig megporondozott, a sánczok

kitüszítésa, nemkülönben a földmunka — mi ársai volt — az egész vonalon, a szakadások hid is ide érte, elkészített és 6 teljesen új hid építettek.

Ezen vonalon utunkára felhasználattatott a görényi járás- és a maros-járási járás 4 köz-ségének utunka ereje.

Mindkét vonalon igen sok és rossz állapotban levő hidak léteznek, melyekhez a megkívántó fa-anyagokat a görényi uradalom régebbi tulajdonosai kezéből nyerte a megye, — mióta azonban az uradalom állami kezelés alá jött — dacára a szolgabíró, dacára az alispáni felkérésnek és az uradalom igazgatóság-gal felterjesztés végett közzött mérnöki-lap kimutatott fa-szükségletnek — mind e nap-j a hidak kijavítására legkisebb fa-anyag se utalványozott; már pedig oly számos és nagyfontosságú hid van ezen vonalon, hogy azok jelenben kiigazítása is több ezerek meenne, mit — mind ezen két vonalon minden száraz-erő az uradalomhoz tartozva, az azokhoz meg-kívántó fa-anyagokat 6 mérföld távolságról lehetvén vekturálni — még pénzhiánya esetében se lehetne megkésztetni; — ha pedig ezen vonalokon levő hidak ki nem javítottak, a kész jó utak mellett a közlekedés megakad, mi a kincstárnak fog legnagyobb kára szolgálni, a megyében Marosszeg, Torda, Kolozs- és Doboka megyék északi részében, ugymint Szász-Régen, Teke- és Beszterce városokban a sószállítás megszűnik.

Felkérődné lenne tehát a pénzügyminiszter O mltsga, hogy tekintettel ezen utvonali speciális helyzetére és államérdekre nagyfontosságára — a hidakra szükségeltet fa-anyagokat az uradalom ereiből utalványozni méltóztassék, o.) A Péterlakai völgyön elvonuló ut Telek község kisanczolvá és megporondozva, jókara van; Telek helységén keresztül ezen vonalnak a sós-utjával való összeköttetés eszközlése érdekében — a mérnöki terv-szerinti kijelölt vonalnak földmunkája hasonlólag nagyobbára elkészült; ezen vonalra a m.-jár járás fennmaradt utunka ereje fordított.

p.) A péterlakai-sáromberki utvonale — a vajda-szt.-iványi és sárpáti határok közötti Lucs-pataka mellett szakadás kivételével — megporondozva, teljesen készen van; ezen vonalon a vajda-szt.-iványi járás munka-ereje használtatott fel.

Fordítottat pedig összesen a régen-topliczai 12 1/2 mérföld hosszú vonalra tenyeres napzám 8864, kavicsalomból fordított 7843. A m.-regényi járásból az örmenyosi utvonala 1000 tenyeres napzám; beresztelke-sáromberki 4 mérföld hosszú vonalra 2370, kavicsalomból 2140; a görény-szt.-imrei 3 mérföldnyi vonalra 2370, kavicsalomból 1363; a sósújtára ugyancsak a görényi járás erejéből 4 1/2 mérföldnyi hosszú vonal 4187, kavicsalomból 1620; ugyan erre a m.-jár járásból tenyeres napzám 944, kavicsalomból 890; végre a péterlakai vonalra a maros-járási járásból fordítottat te-

hazafi indulat bizonyosan a legelszántabb hazafit sem viszen annyira, hogy a legelsőbbi rendeletek törvényességgé vagy igazságossággá fejtegesse — mert tudja, hogy a népek semmi haszna belőle, neki pedig sinor érte a jutalma; — de ha áldozatokról nincs itt szó, a mi a helyettesítés kérdése nézve nem is fordul elő, — hogy az önérdék-kérés a törvény és közjó becsülését fel nem málja az egyesek tetteiben, azt is bizonyosan csak ott lehet várni, hol méltányolja a néptömge az oly tetteket s hibáztatja az ellenkezőket — s már kérdem t. Karok és Rendek! — ha a miután hazánkban, még 1790-ben kimondott az, a 31-ik törvényjavaslatban, hogy a helyettesítési törvénytelen; hogy az által választási jogunk vesztélyeztetve van; miután azon szomoru következmények, melyeknek kilencz tized része a helyettesítéssel vett eredetét, elég tanúságot szolgáltatnak — mindezek után mondom azok, kik helyettesítési útján válnának választás alá tartozó hivatali; s ez által a nemzetet választási jogától megfosztják, s azt az igazgatásnak adják által, — midőn országgyűlés adó-dék elé, a helyett, hogy megbüntetett-nének, (a nemzet keserűségének gúnyjál, s a következtelenségé kiáltó példáján) választás-al — mely bizodalom jele, és így a legnagyobb jutalmat foglalja magában — még meg-tüszítettek; lehet-e azt kívánni, hogy egyes-ek oly igéző kínzócské ellen tudjanak állani, ha a képviselő test tömege azon sokkal kevesebb erő kívánó esztelenségre, mely semmi önérdék változtat sem kíván arra, hogy másokat válasszon helyettük, nem képes. Ént t. Karok és Rendek bátran merem állítani, hogy mindazon szép phrazisok, melyekkel egyes hazafai törvény melletti buzgólkodások kijelentik; sőt azon egyes tettek is, melyek által

nyeres napzám 2743 és borsdotat kavicsalomból 890, és így a 27 mérföld hosszúságú utvonala fordítottat a megyei utunkából tenyeres napzám 22,048, és borsdotat kavicsalomból 13,747.

Mely részletezett előadásból — mindkét alispánnak erőlessége, ügy-buzgósága eléggé kitűnik arra, hogy a tisztelt bizottságnak megelégedést kériemleje.

4-er Kébil-pénztárnok báró főispánnak által megvizsgáltatva, mint mindig, ugy most is dicserőse 71 rendben találott.

Utunka megváltási pénzkészlet maradtolt volt május 8-ki jelentésén szerint

Ehez jött az utunka alap-javára a szt.-lászli járásból	202 fnt.	—
A mezőgéből	404 fnt.	—
A aranyosiból	230 fnt.	—
A görényiből	1044 fnt.	—
A győrsi tancsokból	144 fnt.	—
A m.-jár járásból	318 fnt.	30 kr.
A vajda-szt.-iványi járásból	422 fnt.	—
A m.-regényi járásból	1031 fnt.	—
A vécsi járásból	1954 fnt.	—
A pagocsaiból	1574 fnt.	—
Hidakhoz vásárolt fák ágai	51 fnt.	40 kr.
Büntetés-pénzekből	65 fnt.	—
A megye részére vásárolt tűzifa ára megtérítésében	110 fnt.	59 kr.
Egergyi Győri Józseftől büntetés-pénz	10 fnt.	—
tészen tehát a bevétel	7876 fnt.	79 kr.

Kiadottat:

Utazások fizetése	541 fnt.	44 kr.
22 darab targonczárt	110 fnt.	—
A hcsdát völgyi és muntjai ut hidjára	550 fnt.	—
A mezőgési utak és azokoni hidakhoz vásárolt anyagok és építési díjak fejében	1359 fnt.	31 kr.
A palota-andrényzai szikla rezesítés és ennek árlejtési hirdetménye iktatási díjában	682 fnt.	73 kr.
Sep-dörnek Fekete Samu nap-díjába	128 fnt.	80 kr.
A várfali malom árkan a hidépítés és part erősítés munkálata	370 fnt.	—
A szász-régen-topliczai Gődörháti az utrés kijavítására	200 fnt.	—
A közigazgatási helységekhez tűzifára	364 fnt.	—
A szász-régi gyűlésből	200 fnt.	—
Pestre küldött bizottságok	— fnt.	91 kr.
Központi hídépítésre	250 fnt.	—
A hcsdátvölgyi uton 9 hidas építésre	126 fnt.	—
A utazási általánynak megtérítésével	19 fnt.	16 kr.
Utazások fizetése	69 fnt.	80 kr.
Segéd irnok Fekete Samu-elnök	21 fnt.	—

az, hogy a szónak igaz akarat is felel meg, bizonyítják, hatás nélkülük; sőt ugy néznek ki néha, mint árkból kiültött vízjárja, vagy erőmv megmoltott szerkezetének megmoltott kereké, mely vagy egészen felakasztatik lassabban forgó részekből, vagy talán össze is töredek; hatás nélkülük mondom mindadig, míg a törvényhozó test maga, önlve ellen cselekszik.

Küldöm én nevétekből indulva ki, kötelességem tettek javaslata hozni azt, hogy a t. KK. és RR. méltóztassanak határozatot tenni a fnt., miszerint azok, kik az ezeltől országgyűlésen 80 szám alatt tett határozat megvételével, azon innen vállaltak törvénytelen von hivatal, választás alá ne jöhessenek.

Azonban a választási mozgalnak kiálól-lag egy pont körül forrtak, s ez az Eszter hercegnék kormányzóvá leendő választása volt. A kormány munkának erszette teljes hatalmat, vendég, ígért, megvesztésé szokott kortes-eszközök tevékenysége jöttek. Az aristokraták Kolozsvárt az Óvár megvételét, ott fényes hercegnéket építést kaptak ígértéit, a kevésbé fényűzők pedig érzelkeltebb jóságban részesültek a hercegnék visonzolgálat fejében. De az ellenkezők is roppant tevékenységet fejtett ki a bonfúzió. Junius 14-én volt a szavazás. A herceg megbukott, gyereit alig néhány szavazat tette semmivé, melyeket oly conservatívek adtak be, kik habár elleni voltak az ellenkezők, de nagyobb barátjai a hazának, mint Esztének. Nem tartjuk érdekelteknéközőli azok neveit, kiket a közbiadalom a kormányzósági fényes tisztre kívánt emelni. Megjegyezzük, hogy az országgyűlés választás alkalmával minden bevett vallásból három egyénre szavazott s így tizenkettő száma most is azon egyéneknek,

A mezőgési hidakhoz vásárolt fákért 125 fnt. —
A felsőkörletben a sós-utján csinált 6 hidért 215 fnt. —
Az egergyi patakon készített hid vállalkozójának 70 fnt. —

Kiadottat összesen 5403 fnt 15 kr. és így összehasonlítva a 7876 fnt 79 kr bevétellel az 5403 fnt 15 kr kiadást marad pénztári készlet 2473 fnt 64 kr.

5-er A közbizottság megyénk területén sehol se sértette meg — s a megye képviselő bizottsági választásokon is a rend mind annyi választó körletekben zavartalanul fennmaradt.

Apróbb kihágásokról volt nult május 8-án jelentésén szerént a megyei börtönben 4 fegyenc; az óta volt összesen büntetve 100, elbocsátottat 101, van jelenleg büntetés alatt 3.

6-er A beadványi jegyzőknem szerint jött be mult május 8-ka óta 2593 ügydarab, melyekből tiszteli állásig ellátottat 675, miről a jegyzőknem tanuskodnak; függőben állatlatlan tárgy igen kevés van; a legnagyobb rész ellátott, vagy harmadbírási határozat alatt a belügyminiszteriumnál áll.

Tekintetes képviselő-bizottságnak! Ha az előadottakat szerint a megye közigazgatási ügyeinek csak valamilyen is kedvező képté állit-hatott a tisztelt bizottságnak; az őrm azon érteket víszem magammal jutalmul, mely az összesen közönyözött tisztviselői testület teljes igyekvésének elismerésében lel fel alapját.

Fogadja a mélyen tisztelt képviselő-bizottságnak őszinte ajándékot, hogy az isteni gondviselés e bizottságnak minden egyes tagját soká éltesse, mellyel magamat további becses emlékére ajánlom

Torda, 1871. december 28-án.

Miksa Elek,

főbíró.

KÜLFÖLD

Kolozsvárt, jan. 12.

(S.) A porosz közoktatás-ügyér ultra montan hajlamairól közlekedőből adunk egy pár sorban foglalt tudósítást. Jól értesült berlini körökben fölmérlet mint a rést és folyvást tartja magát a hír, hogy meg újáztur ut „Schleier-lehrből megkapja a német nyelv és történelem „Zeitung” arról is értesül, hogy az „Mönnchen” arról közlekedő tárgyalások folytak illetékes körökben, melyek nem zárják ki a lehetőséget, hogy e förtü Mihl helybe hívassék. E szemérváltozással együtt a cultuszminiszterium teendői és ügyei is másképp osztánának fel. Az államnak az egyházhoz való ügyeit az igazságügyminiszterium venné át, míg a közegészségügy kezelése a belügyminiszteriumnak szolgálatnak át.

Berlinben a képviselőház egyik közelebbi ülésében Richter interpellálta a kormányt a porosz hadsereg eltűnt egységeire vonatko-

kiket választás után a fejedelmek elé terjesztettek, hogy egyet közülük kinevezzem. E férfiak a következők: A katolikusok közül: Nopcsa Elek, b. József János, gr. Kornis János; a reformátusok közül gr. Rhédei Ádám, br. Bánffy László, ifj. gr. Teleki József; a lutheránusok közül: Bedeus József, Straussenburg Dániel, Conrad Mihály; az unitáriusok közül: Dániel Elek, Sala Sámuel, Augustinovic Pál. Ezután napoként a választások a kormány-széki hivatalokba estek. Legtöbb szavazatot kaptak az udvari cancellárságra: Nopcsa Elek, b. Kemény Ferenc és Bedeus József; a kincstárnokságra gr. Kornis János és b. Gerliczi Filip. A tartományi cancellariusi hivatalra: Sala Mihály, a kir. táblai elnökségre gr. Rhédei Ádám, és Dániel Elek. Ezek után az ország generalis, exactorialis praesens hivatalra, a kormányzéki tanácsosok és egy idősebb mester történetek a szavazások. Az ország generalis hivatalra 1713 óta az uralkodó sohasem erősítette meg a rendek választásait; s jöllehet Európa legszabadabb alkotmánytal bíróságai is a felségi jogok közé sorozták a hadsereg adminisztrációját illető kinevezéseket, Erdély mégis feltétlenül ragaszkodott ősi jogához s feliratában az országgeneralisságra nézve külön megkérte a fejedelmet, hogy az országgyűlés által hatályon kívül helyezett jogának érvényt adjon. E hivatalra legtöbb szavazatot b. Récei Ádám kapott. A feliratban a rendek köszöntve mondták választási joguk elismerésében s megkérték az uralkodót, hogy a megerősítésben a vallás és nemzetiség mellett a szavazattöbbség se kerülje figyelmét; s hogy szolgáltatnának alkalmat a szászoknak is pártjuk megválasztására, mivel a jelenlegi nem nem választottat, kormányzóknak, csosnak el nem ismerhetik. (Fő)

„KELET” TÁRCZÁJA.

Az 1837-iki erdélyi országgyűlés története.

Békésy Károlytól.

(Folytatás.)

Kép nélkül szövege. t. Karok és Rendek, kívánhatja-e azt valaki, ki az emberi természetet vizsgálta — hogy egy olyan országban — melyben a közvélemény még annyira sem ment, hogy a legközelebbi érdekét közzéadott dolgok vesztélyességét állítá, s azt a keze közti módokkal kikerülni igyekszik, s azokat, kik ebben különbenben fáradoznak illetőleg méltányolja, — egy olyan országban sokan legyenek nem mondom olyanok, kik áll dozatokat tegyenek a közjóért, melyek senki magának nem ismer, — de csak elmozdítottak is önérdök jelen hasznai előmozdítását, én azt mondom, s historia adatai után mondom, nem lehet kívánni. Igenis kötelessége minden-nek, ki állaltatja, az a mit a törvény parancsol, teljesíteni azzal ellenkezőt nem tenni: voltak s fogak minden körében kívül lenni olyanok, kik ne kövesse bár semmi méltánytánság tetteiket, annak esztelenségek, mi törvénytelen, mi a hazának káros, semmi esetre nem fognak; de a törvénytelenség nem esztelenség, és s törvények melletti munkásság között, mely sokszor áldozatot kíván, nagy különbség van; és erre a nélkül, hogy a nem-zetre ható hasznát látna, bájosan lesz valaki hajlandó. Napkeleti szomszédunk közt p. o. a

zóság. A hadügyminiszter erre kijelentette, hogy az éjszakai német hadseregéből, légszármazóba, a badeni hadseregből, és kivéve a század seregét, a háború alatt összesen 3241 ember tűnt el. E számban bennefoglaltatik a francia fogságban elhalt német katonák legnagyobb része is. A hadügyér elismeri válaszában azt is, hogy a német foglyok és sebesültek részben dícséretes és humanus bánásban részesültek francia részről; de az is tény, hogy több német katonát kegyetlenül meggyilkoltattak.

A nyomozásokból kitűnt, folytatja a miniszter, hogy a Pyreneekben Oloron-szigeten és Algrinban ains több német fogoly. Algrinban egyáltalában néhány matrózban kívül nem voltak német foglyok. Franciaországban van még mintegy száz német sebesült, a kiknek állapota nem engedi a hazaszállítást. Ezek azonban minden lehető ápolást és ellátásban részesülnek. Arra, hogy az elvesztett tartott katonák visszatérjenek még, kevés kiadás van. A holtá nyilvántartás kérdésében meg fognak téríteni a szükséges intézkedések. Ha tudomásul vévén a miniszter e feleletét, napirendre tér át.

A francia pótvalasztások eredménye már ismeretes. E szerint 8 köztársasági, 4 radikális, 4 conservatív és 1 bonapartista jelölt választottak meg.

Vautrin megválasztása megelőzéssel fogadták ott egy Párisban, mint Versaillesban. A város jelentékeny áremelkedéssel üdvözölte a választásokat.

A francia kormány egy rendelet meghagyja, hogy a tanuló ifjúság gyakorolják a fegyverforgatásán. Ennek folytán a hadügyminisztérium nagyobb számú Chassepot-gegyvert bocsátott a tanodák rendelkezésére alá. Minden lyceum 150, minden college 100 fegyvert kap. A nemzetőrök lefegyverezettek — s most a tanulók fegyverzetének föl. Hol itt a logika?

Langyveltségben, mint az orosz „Golosz”-nak Varsóban írják, a lengyel királyság első felszólaltatásának észlelése fordultja alkalmából megint rossz szellem kezd mutatkozni, főképp a főúrnok körökben. Új meszár láskorok, forrongásokról suttognak a lengyel főúrnokban, mi a népet, mely már jóllakott az örökös harc és irgalommal, nagyon nyugtalanítja. Az orosz lap levelezője látott továbbá Galiciából becsapozott igazolt proklamációt, de reméli, hogy a kormány részéről alkalmazásba vett rendszabályok a aetani tüneteket meg fogják hiúsítani.

A KELET magán-távirata.

Feladatott M. Várhelyi utján. 12. d. e. 12. ó.
érkezett: jan. 12. 12. ó. 12 p. d. e.

A tegnapi választás eredménye Maroszekeken: királybíró Bothos Kálmán; főjegyző: Szentiványi Kálmán; ügyelők: Barabási Ferenc, Bothos Gyula; pénztárnok: Sánta Károly; számvévo: Kis József; mérnök: Kis Gyula; árvaszéki ülnök: Jeney József; ülnökök: Csiky Zsigmond, Mihály Sándor; Közigyám: Dosa Károly, árvaszéki: Ugorn István; tisztí ügyész: Gegő Károly; főorvos: Péterfi József; Duvács: Dosa Elek, Tókes László. Kulcs Antal, Balla József, Nagy Károly, Ladósián, Szilágyi János, Szalai Pál. Az egész tisztség deák-párti.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, január 12-én

— A képviselő-ház januárus 10-iki ülésén az elnöki jelentés tételét után Stármovich képviselő elterjesztette a belügyért a határvédelmi polgáriasszónak keresztelése s a nemzetiségű igényeinek kielégítése iránt. Tóth Kálmán szintén a belügyértől kérte, ha Baja városának sz. királyi városa leendő internacionalista fogja-e indítványozni, Szathmáry Károly pedig szakkibizottság kiküldetését indítványozta a közügyintézmények megvizsgálása és rendezése ügyében. Ez indítvány a kultusminiszter budget befizetése után fog foltsimítani. László Ádám, Simonis (szász) képviselő azon állítással eljárja felül tudakozódott az elnöktől, melyről a képv. ház üléselőtti felől marad, de napi díjait fölveszi. Az elnök megígéri, hogy intézkedik e tárgyon.

— A városi képviselő-testület ma szünetelt tart. Elvégre tart kezdetét vendég levelezés tárgyalás, mely, hogy a város javára a közügyintézmények és egyetemesi történeti; színpadok obajuk!

— A kolozsvári kör választmányára Mátyás Ernő, a Kör volt titkárszolgálat, alszabályai értelmében hitlenségét, s a kör becsületét ejtett föl, kiürítette tagjai sorából.

— **Móricz Istvánt** a kolozsvári Kör tegnap tartott választmányi ülésében, a közgyűlés választásig ideiglenesen, megbizta a titkárszolgálati teendőik vezetésével. Összint örömmel jelezte, ki a szerencsés választás felelt.

— A 30 milliós magyar kölcsönök a jegyzések, mint írjuk, igen előnyösen folytak. A híradás lap értesítése szerint a 30 millió helyett 280 millió jegyeztetett s így a vállalkozás még egy kilenczetnél sem nyerk az előjegyzett összegeknél.

— A ma reggeli pesti posta nem érkezett meg; valószínűleg a nagy hó-dés gátolja a vasuti vonatot utján.

— A napokban volt alkalmunk a felnőttek oktatására tartott előadásokon jelen lehetni. Jancsó Lajos és Párdi Kálmán tanár urak tanítottak alapos, átgondolt s minden tekintetben jeles előadást. Sajnálatos! tapasztaltuk, hogy az iparos osztály nagyon gyérten volt képviselve, úgy látszik hogy még most sem látják át, mily tömörnek sok azt mit tudni szűgyen s mit viszonyainkhoz mérve nem tudni szűgyen. Az iparos egyetel első sorban lenne hivatalva, hogy ez ügyet felkarolja s tagjaiat az előadásokon való tömeges megjelenésre buzdítsa. A billiard és kártya-asztalok valószínűleg több vonzerőt bírnak a köznevelődést terjesztő tanteremnél.

— **Fogarassy Mihály** erdélyi püspök 6 nemlétsága szűgyenbe papjai feloldására ez év elején is tekintélyes összeggel járult.

— A **kolozsvári önkéntes tűzoltóegylet**, és a sétatér szűpítésére javára rendezendő tuncsételre a meghívók már szétküldtek. Azok, kik a meghívásra igényt tartanak, s nem találnak meghívók birtokába nem jutottak, felkérhetnek, miszerint a rendező bizottmánytól jelentkezzenek.

— **Lázár Sándor** szorgalmas iparosunk, mint halljuk, a sodviz gyártással nem hagy fel s a szebb napok beálltával újra hozzát lát a gyártáshoz. Vederem.

— **Gr. Lónyay Menyhért** miniszterelnök határozati javaslatot terjeszt be, melyben a képviselőház 10, és a főrendiház 5 tagjából álló bizottság kiküldetését kívánja kimondatni a Nák-főle házának megvételére s országaház alakítása tárgyában leendő véleményadásra. Javaslataink indokolt képet, hogy a törvényhozásnak valahára már kell maradtól házzal bírnia, — egy új ház építése pedig legalább is 4 és fél millió forintba kerülne, 0 tehát legelőszörübbnek látta a főváros központján valamely alkalmas ház megvételét s átalakítását, mire a mondott házat talált legalkalmasabbnak, mint terjedelménél, mind fűtésénél fogva, minek csak belső (udvar)-részét kell átalakítani. Belsőben létekor tehát, a ház belevégzése fenntartásával, megvette az előleges lépéseket. Vételre 1.080.000 ft s 2000 arany kucseknéz, úgy, hogy a leendő országaház idomlatosság együtt 1.800.000 felelegbe 2 millió forintba kerülne. A javaslat kinyomatik, s a vallásügyi budget tárgyalása után napirendre tűztek. Mire a felvett napirendben kezdetét vette a vallás- és közoktatásügyi költségvetés részletes tárgyalása.

— A **magyarországi nők emancipációjá** érdekében Majoros István Zenta városának képviselője, a képviselőház egyik legközelebbi ülésén törvényjavaslattal akar benyújtani.

— **Mennyi adót fizet Pest?** Az adópénztár kimutatása szerint, 1871-ben a város adópénztárba befolyt: átlamod fejében 354,4527 ft 93/4 kr.; községi adó fejében: 788,305 ft 31 kr.; közmunkák fejében: 34,114 ft 15 ft. Miből járhat meg 55 ft hátrálék — tehát összesen 4,357,063 ft 60/4 kr. Ez összeg 1870-he képest 433,268 ft 34/4 kr. emelkedést tanusít.

— **Milos fejedelem és dr. Jäger.** A közelebből elhunyt világhírű szemesz dr. Jäger Frigyes életéből igen érdekes és jellemző adomna kering békés körökben, melynek tárgyat a kitűnő szemesznek egy mütéje képezi, melyet ez Obrenovics Miloson a meggyilkolt hasonnevű fejedelem atyján hajtott végre. Az ősz fejedelemnek szűke hálgyó támadt szemén, melynek szerencsés eltolváltatásért valóban fejedelmi tiszteletjéért — két ezer aranyat — ezenfelül igen értékes ajándékot adott a műtő néjsnek. Néhány év múlva azonban a fejedelem másik szemén is hasonló baj keletkezett, melynek elnyesztését most csak ezer aranyat adott. Mint magától érteődik, évek során nem jött szóba ez utóbbi körülmény. Egyszer mégis a fejedelem asztalánál fog kedélyhangulatában brófságon megkezdte az orvos a tiszteletjéért különösen nagy, mire az öreg Milos így válaszolt: Az első sikertől mütéttől adtam önnök két ezer aranyat, a másodikért csak ezert; — az én igen természetes, ha még egy harmadik szemem lett volna, úgy második mütéttől is két ezert adtam volna.

— **Halász István**, kiadó-tulajdonos, hatóságig engedélyt folytatva városunkban is Ártulja B. Eötvös közép emlékre tervezett. Katlizer által rajzolt és Grand könyvnyomdától kikerült igen szépült milapját. A kép közepét Eötvös mellszobrá foglalja el, mely körül jelvényes rajzok fejezik ki a nagy halott működését s a

nemzet gyászát utána. A műlap ára elég mérsékelt — 2 ft. — s miután a jövedelem fele a felállítását Eötvös szobrára fordították: ajánljuk a kegyeltes közönség figyelmébe.

— A **keleti vasut** főhevár-vásárhelyi szárnyvonala, mint halljuk, a bevételek a kezdethez mérve az első hónapban elég előnyös voltak. Legtöbb bevétele volt a marosvásárhelyi állomásnak, 7400 ft; az enyvidnek 5900; a m-ladásnak 4800 ft; a valnóth-esapónak meg egy egészen egy ezer forint. Ez is így adt, melyből az állomások értékére következett lehet.

— Az első színházi átlarozásból tegnap folyt le közönségyen közönség jelenléte. A jelenvalók hangulata eleinte kissé nyomott és feszés volt, de később élénkebb, derűlebb színezetű nyert főleg miután elfűltén felhasznált a zenének tánczra hivatott hangja s a jökevény ifjúság tánczra perült. Az éterem helybeli vendéglos Ájtai örgondaj alatt állottak, ki ezutal meglehetősen betöltött helyét, bár nem ártott volna, ha az étlap változatossá tartalmazná tekintetével való.

— **Moltke jelmondata.** Thomas német birodalmi kzt Molktól emlékpárt nyert, hogy azt a müncheni könyvtár kézirát gyűjteményébe helyezze. Az emlékpárt következő sorokat tartalmazza: Csak azon né szabad, mely előt az szabadságot megőrizni s azzá lesz egyesség által.

— **Alsófehérmegyei tisztségűből** vesztük e következő sorokat: Főispán 0 méltóság folyó hó 8-án 33 ctn. sz. alatt két intézményével a nagyméltóság belügyminisztérium által leküldött, és a szervezésre vonatkozó rendeletnek a régi bizottmányi tagjai általi tárgyalatása, valamint az 1870-iki év 42-iki törvények értelmében az új bizottmányi tagok által elővondó szervezkedés végrehajtása tekintetéből 1872 január 30-án előlélt 9 órára a régi és új bizottmányi tagokból álló bizottmányi közgyűlést hívott egybe.

— **Egy gyermekhalál** loptak el közelebb Debreczenben a csapattérán egy falusi szekérről, a dolog így történt: a falusi ember hozta haza gyermekét egygyűttén, azonban a kiadó hírtelen meglátta, az apa akor szákjába dugta a kihált tetemet, a mit bizonyosan meglátott valaki jómárad, de nem tudván, mi lett legyen a szákba dugott csonk, jóreményében figyelemmel kísérte a szekeret; egyszer a bánatos apa betért bizonyos helyre koporsó vásárolni, s mire kijött, elöpték a székot, gyermekét együtt. Kézelhetni a tolvaj meglepetés, midőn szákjányát megvizsgálta!

— **Méhay**, ki nálunk is megfordult egy párszor, jelenleg Londonban bűvészkedik. Ebben magában nemsz semmi; de van abban, hogy még a „Daily News”, az a tekintélyes angol világkép is el van ragadtatva a magyar bűvész (igye nevezni a doctor urat) produkciót által s feketé művészetét classicis (sic!) tanárának deklarációjá. Mú. már a mi Méhayon csapattérásztól illeti: köszönnék alkalom, mert biz nem igen válik közösségnek az efféle kapt-kaszakertül mesterségnek való kitűné, ha mindjárt a doctor igazán magyarországi is. De az már aztán valóban „risum tenetatis”, hogy Méhá a „D. News”-t és a londoni közönséget is elragadtatva bűvészkedett, mert bizony a mi barbarságunk még meg sem indította a doctor ur másoktól is meglehetősen gyakran látott csamotouri ügyességé. Különbön válikjé egészegyekre!

— A **berlini magyar egyetel tagjai** közelebb nyilvános ülést tartottak az egylet 25 éves fennállásának ünnepegyére. Az elnök, Dobreczeni József, a kolozsvári ref. collegium nevénkezei alkalmi beszédet tartott, voltak szavazatok s énekeltek a hymnust, majd pedig tánczra kerekedtek: még csárdást is jártak a német nőkök. Az inepélyi koronája pedig az volt, hogy a kolozsvári szeretet-házra 10 tallért gyűjtöttek magok közt.

— A **legfőbb ítelősékek** 1871-ben 19,466 ügydarab közül, melyek között 3356 hátrálék volt 1870-ről, 19188-at intézett el, így mindössze csak 782 maradt hátra. Ezan ügyforgalom összehasonlítván az 1870-iki évről, a következő eredmény áll: 1871-ben a beadványok összege 61110; 1870-ben volt 11960; a többlet tehát 4150. 1871-ben elintéztetett 15364 a többlet tehát 3734. 1870-ben volt hátrálék 3356; 1871-ben 278, tehát kevesebb 3078-al.

— Mindenestre örömdentes eredmény.

— A **bírói letétek** kezelése tárgyában egy igazgatóbizottmányi rendelet új szabályokat léptet életbe mely, meghatározta a letéteknek a kir. adóhivatalok mint leté-hivatalok által, miként történendő kezelését, a bírói letétil szolgálat tárgyát, a letéti vándorvezetést, a letétek átvételének és kiadásának módját és az átvett tárgyak után fizetendő letéti díjakat.

— **Bíró László** szathmári püspök betegsége jobbra fordult s így egyelőre remény van a kitűnő ügyvezető felgyógyulásra.

— **Mai szathmari** mellettküldj szét a Berlinben megjelenő „Bazár” képes neli divatlát előzetesét felhívást, mit ajánlunk t. olvasóink becses figyelmébe. Előzetesetnél rá lapunk kiadja Stein Jánosnál évnegyrede 2 frtyával.

Színházi szemle.

(S.) Szerdán (10-én) a karmester, Jakobi Jakab, jutalomjátéka fölött be egy érdekes estét. „Norma”, e hasonlíthatlan szépségű opera először került színe az idegyben. De nem ez tette kiválót a mai előadás: hanem a körülmenő kölcsönzött annak kettős érdekét, hogy a két főbb nő szerepe két műkedvelő, mindkettő a jutalmazott karmester tanítványja, vállalkozott: Norma szép, de kifejelett művészi erőt is próbára tét szerepét Weisbach Jeannette k. a. Adaligását pedig Schaffer Anna k. a. adta. A házat zsúfolásig megtöltő közönség nagy feszültséggel várta a fiatal kezdő debütjét, kiknek szép művészi tehetségeiről a hír már előre sok előnyos tudott beszélni. S a várakozás nem csalódott: s mind Weisbach Jeannette, ki már épen előnyösen ismer közönségünk tavalyról, mind Schaffer Anna figyelemreméltó musicalis jelenség. Ez az egyetlen előadás is meggyőzően mindekit, hogy mind két kasszonyban kiváló és határozott tehetséggel áll szemben, kik nehéz feladatuknak s kezdő előzőknek dacára teljes sikert arattak, a kedvesen meglepett közönség bitoritok tapsban. Mindkét debütörös meggyőző színpadi alak, igen szép, és pedig Weisbach Jeannette inkább erőteljes, esengő, Schaffer Annánál inkább kellemes, lágy, egy kissé gyenge hanggal, melyet már is csinosan tudnak kezelni. Természetesen még sokat kell a gyménára közörszólni: tagadhatlan, hogy mindkettőnek még igen sok tanulmányra van szükségük egy éneket, mint a játékok illoileg; mindazonáltal már az alkalommal is oly szépen sikerült mindkettőnek egy pár mozzanat, olyan félreismertetlen jeleit adott a kiváló musicalis tehetségnek, melyek a legszebb jövő reményeire jogosítanak fel, hogy egykorra elsőrangú szerepet fognak vinni a dalművészet terén, kikre közönségünk, mint szultóterre, büszke lehet. Csak kitarás, buzgalom, emyeredetlen szorgalom s főképp túl nem becsülés a pillanatyai sikernek, mely ma még inkább a szép tehetség, a ke a d e k t illelt. A színház bitoritok és kívánság inkább, mint a barátság fölöttlen bitoritok: s a tisztelt kasszonyok úgy gyűmölcsözt fogják szedni természet adta, de most még csak a közörszólóien gymént becselne bíró szép tehetségükön! Az előadás, leszámítva egyes kevésbé sikerült momentumot, többi részleteiben is kielégítőleg folyt le.

A közönség köréből.)

Mező-Szent-Mihálytelkén, 1872. január 4.

Tisztelt szerkesztő ur!
Becces lapja múlt év 298-ik száma csak most kerülvén kezimbé, habár még kévsze is, nem mulasztotam a kolozsmegegyi közelebb mint bizottmányi gyűlés folyamáról lelt téves tudósítás kiigazítását nem kérem, az az ellen fel nem szólnam, ugyanis:

A tudósítás azon tétel, hogy én Macskási Pál urnak alispánján kiküldtása ellen szóháltam volna fel, teljesen félreértett és téves. Én Macskási Pál urat mint a tisztelt megegy egy igen érdemes egyéniségét és érdemeiben teljes régi tiszteirelőnem nem csak mindig tiszteltem — sőt részemről sem chajtotam Kolozsmegegye alispánjának mást —, hanem:

Tiltakoztam és ellene mondtam a tisztelő választmányának az 1870-iki év 42-iki törvények értelmében kiküldtás utjánai alakításnak helyessége ellen; miután annak választás utjánai alakítását ma a megelőzőt napi gyűlésen 20 bizottmányi tag által aláírt és a főispán ur 0 méltóságának ányurandó kérélemre kértom. A kérelem el nem fogadtatva, megtagadtatott.

— ellene mondtam azon kiküldtás utján oly következmények után kiállított kijelölő választmány eljárás törvényességének s a már jelezett törvény III. fejezet 45 §-át a gyűlésen s megelőzőt napi elutasításátomról felolvastam, s kértim jegyzőkönyvnyre vételét, de a főispán ur 0 méltóságát által ezen szavakkal — „ast a gyűlés méltóságát meg nem engedi” — újlag elutasításátam s a jegyzőkönyvnyre vétel egyszerien — „sic volo, sic jubeo” — megtagadtatott. Ez tehát a valóság!

Íjjabb Ájtai György.

*) A közérdeklő fölhasználásoknak szánt e rovat alatt közleményeket csupán a sajtóhatóság irányában vállalt felelősséget a sz. r.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Jan. 9-én 5% Metallikus 100 fr 63.25.
Kamat —, 5%, Nemzeti kölcsön 100 ft. 77.70 1880. Kölcsön 105—. Bankrészevény 840. Hitelintézk. részvények 338. ft. 343.50.
London 11 ft. 114.60 f. 20 kr. Ezüst 13.35.
Cs. kir. arany 5.42. Napoleonor 9.10.

Urbéri községe: Magyarország 80.50.
Temesi 77.50. Erdélyi 78—. Horváthország 63.25.

Felölös szerkesztő Szász Béla.

Pályázati hirdetés.

A küllömlömegei mérnöki állomásra, melyhez 800 forint évi fizetés van csatolva, pályázat nyíltatik.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ez állomást elnyerni óhajtják, hogy a mérnöki jogosultság, s két évi önálló gyakorlatukat tanúsító okmányokkal felszerelt kérelmeiket a folyó évi február 15-dik napjáig a megye alispánjához adják be.

Küllömlömege alispánjától. Dsz. Márton, 1872. január 4-kén.

PÓTSA, alispán.

Szám 2.

(14)

(2-3)

K. t. sz. Eln.

Pályázati hirdetmény.

A bírósági végrehajtókról szóló törvény értelmében a Székely-udvarhelyi első folyamodás királyi törvényszék, a Székely-udvarhelyi, Székely korsztrai, és Eördi járásbírók, s két mellé végrehajtók lévén alkalmazandók: felhivatnak mindazok, kik ezen állomások egyikét elnyerni óhajtják, hogy okmányokkal felszerelt pályázati kérelmüket folyó évi január 25-ig ezen királyi törvényszéki Elnökséghez adják be.

A Székely-udvarhelyi királyi törvényszék Elnökségétől.
Székely-udvarhelyt, 1872. január 5-kén.

NEM HIVATALOS.

Tisztajó borok!!!
Karvázy Gyula

csemege-, bor- és fűszer-üzletében kaphatók: pecsételt kupás (cylinder) üvegekben.

Jó asztali bor 1 kupa 48 kr.

Finomabb asztali bor 1 „ 54 kr.

Bakator 1 „ 70 kr.

Legfin. 1862-i bakator félkupa . . . 50 kr:

Budai ó-bor vörös „ 50 kr.

Minden kupás (cylinder) és félkupás üvegért a betét 10 krajczár és ugyanannyiban viszsza is vétetik.

Figyelemztetésül: a fennjegyzett borok a legjobb állapotban adatnak ki, nemkülönben vidéki megrendelések is a legpontosabban küldetnek el.

Karvázy Gyula,
Főtér gróf Teleky-ház

(426)

9-25

BANYAI SÁMUEL

kolozsvári szöcs-mester,

ajánlja a szöcsmester-eg köréhez tartozó, minden névvel nevezhető

(356) RUHA-RAKTÁRÁT. (13-16)

Elfogad akár magán, akár postai úton minden szöcs ipárgébi megrendeléseket, s azoknak a legpontosabb és legújatosabb árban kiszolgáltatásukat saját felelőssége elvállalásával ígéri. Továbbá ajánlja kitűnő Persiáner Bankban és Tűr süvegeit.

Lakása Kolozsvárt, bel-magyarutca 428 ház szám alatt.
Raktára ugyancsak bel-magyarutca Biasini-ház 442 sz. alatt.

(12)

(2-4)

Czetz J. és Társa

divat Bazarjában

Kolozsvárt közepetca Folly-ház,

Tisztelettel tudatjuk, hogy az idei farsangra megérkeztek szép választékban

színes selyem báli köntös kelmék, fehér atlasz topánok, finum kesztyűk.

Minden színű tarlatának, selyemespikké, ékítő atlaszok, szalagok, rejtők, fehér marabó és finum tarlatán Rüssök

Kitűnő olcsó árak mellett.

Stein János könyvkereskedésben Kolozsvárt s általa minden könyvársnál kapható:

Erdélyi képes nagyobb naptár
1872-dik évre.

Tiszti czimtárral s érdekes tartalommal.
Ára 50 kr.

MAGYAR POLGÁR NAGY NAPTÁRA
1872-dik szökő évre.

Szerkeszti K. PAPP MIKLÓS.

TARTALOM:

I. Naptárész 1872-re. II. Száplódalom, történet, természetudomány és közgazdasági rész. 1. A honvéd foglyok Szatmárban. Költemény Medgyes Lajostól. 2. A kivégzett Török professor fogási naplója. Közl. K. Papp Miklós. 3. Tama, román néphalál. Közl. Molldorja Gergely. 4. Egy hadi tétel 1849-ben. Közl. Perencsitz. 5. Újabb adatok László feljegyzéséről. Közl. K. Papp Miklós. 6. Tükölyné asszonya, elbeszélés Lukácsfytól. 7. Fehér Anna, néphalál, közl. Lukácsfy. 8. Mirabeau halála Louis Blanc-tól, fordította a szatmári lapokból a „L'Homme”-ból Tassai. 9. Székely Mária levetéséről (1689). Közl. Szilágyi Sándor. 10. Egy házi Mária királyi. 11. Egy román névnap naplója (1849-iki román néphalál története). Közl. K. Papp Miklós. 12. A Kossuth-banvet Wadlingtonban (1852). 13. Szent György helyettese Langbeintől, fordította Szász Béla. 14. Egy léghajós. Elbeszélés Jókai Mórtól. 15. Böcsdél, Petrusz Jenőtől. 16. Az ő szász szorosa. Orbán Balázstól. 17. Dalok Jankához. Sám. Lajostól. 18. Darwin elmélete. Herman Ottótól. 19. A kádicsfalvi malom Székely néphalál. Közl. Szász Mihály. 20. A gazdálkodás és a takarékoskodás. Janet Pál után. 21. A munkásokról. Sám. Lajostól. 22. Egy 1632-ik évi fali naptár, közl. Jakab Elek. Egy igen érdekes esztét 1663-ból, közl. P. Seathmári Károly. 23. A hasznosról és a becsütről. Janet Pál után. Sám. Lajostól. 24. A természetudományról szóló új album. 25. A csodaszeműtől. Janet Pál után. 26. A székely munda. 27. Egy pár szó a temetkezésről. 28. Szász címűtől gyárak felállítására. 29. A székely munda. 30. A székely munda. 31. Egy pár szó a temetkezésről. 32. Szász címűtől gyárak felállítására. 33. A székely munda. 34. Pár szó a tárgyalásokról. 35. A méter-mérték és a nyelvről. 36. Bélyegilletékek. 37. Távirat. 38. Posta. 39. Vasúti menetrendek. 40. A Királyhágón innen vásárokról. 41. Teljes tiszti címár a legújabb hivatalos adatok nyomán. 42. Hirdetések.

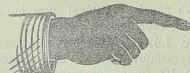
Tiszti czimtárral 1 forint 30 kr.
Czimtár nélkül 1 forint.

Közhasznú

Erdélyi Képes Naptár
1872-dik szökő évre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.
Sok képpel, tanulságos és mulatótató olvasmányokkal.

Ára 26 kr.

Irodai fali naptár

katholikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyegilletéktáblákkal, a kolozsvári levélpósta indulása s érkezése, távirat, kamat-számítás és árendát mutató táblákkal.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. postán küldve 35 kr.

Gazdasági zseb-naptár 1872-re.

12-dik évfolyam, Szerkesztő Kodolányi Antal. Ára 2 forint.

STEIN JÁNOS

Kolozsvárt

ajánlja az ev. ref. főtanoda, általa már számos éveken át kezelt

könyv- és könyomdáját.

A könyvnyomda helyisége az utóbbi időben megnagyobbított és legújában is egy új gyorsítóval gazdagodott, úgy hogy jelenleg már három gyors- és egy kézi-sajtó s egy simító-gép van működésben.

Számos és gyakorlott szedőnek az új és mostan divó esinos betűknek halmazai állanak rendelkezésükre.

Könyvnyomdában is ügyes, szakértő kőmetsző s rajzoló és két sajtó a szülőkés szándékkal foglalkoznak.

Éviúdek óta e téren működve sikerült minden nyomdai munkák kiállításához szükséges anyagoknak legjobb és legolcsóbb forrásait fedezni.

Az itt elmondottak képezik azon tényezőket, melyek lehetővé teszik, hogy minden

könyv- és könyomdai munkát

a leggyorsabb idő alatt, a legbiztosabb és legolcsóbb módon s oly jutányos árban vagyok képes kiállítani, hogy e téren bátran kiállom a versenyt bármely hazai könyv- és könyomdával.

Elvállalok mindenféle és nyelvű könyvek, bármilyen rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nassz, gyász- és vizalmi jelentések, meghívó-jegyek, tánczrendek, gyógyszerári jelzetek, bor-, rozsolis- és más vignetek, újvívi és más alkalmi üdvözlőket, baromtullevelek, vásárcédulák, hirdetések, bármilyen nagyságú falragaszok, szóval minden e szakba vágó munkák izletes kiállítását.

Bátor vagyok pedig különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a községi előjárások figyelmét arra felhívni, hogy a hivatali szükségletek megkívántó nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös szult fektetek. Előleges költségvetéssel is készséggel szolgálok a gyakrabban előforduló mutatásnak bírokban lévő.

Az új polgári törvénykezési rendtartás-ban és a Kolozs megye gyalul egyesbirája által a község előjárások részére kiadott „utasítás”-ban előforduló magyar akár román szövegi nyomtatványokból — melyekből készlet tartok — külön kis mennyiségben is kevesebb száma is jutányos árban szolgálok. Az „utasítás”-ban előforduló mutatán világosan kitéve: magyar vagy román szövegi nyomtatvány szükséges-e?

Egyedülleges hatóságok veszek magamnak könyvkereskedésemet (bel-közepetca 456 szám) és papirkereskedésemet is (főtér 2 szám, a tanácsház térszomszédságában) emlékeztetve hozni.

Kolozsvárt, 1872. Január 1-jén.

Kész szolgálók:

STEIN JÁNOS,

(434)

(3-5)

könyvárs, könyv- és könyomdász s papirkereskedő.